

9. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Erika Tomáša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Veroniky Šrobovej podanú 1. augusta 2024 vo veci reformy sociálnych služieb

Erik Tomáš

minister

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Číslo záznamu:	188 97
Číslo spisu:	KNR-0005-0456/2024-10
Dátum:	4.9.2024

V Bratislave, dňa 2.9.2024
25187/2024-M_OSS

Vážená pani poslankyňa,

obrátili ste sa na mňa s interpeláciou v súvislosti s reformou financovania sociálnych služieb v nadväznosti na pomoc rodinám s deťmi v ťažkej životnej situácii.

Na Vaše otázky mi dovoľte uviesť, že vytvorenie nového systému financovania sociálnych služieb, ktorý zohľadňuje preferencie odkázanej osoby, podporuje rozvoj komunitnej starostlivosti a podporuje nábor personálu, je definované ako jeden z hlavných cieľov Komponentu 13 – Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR.

Reforma financovania sociálnych služieb nie je viazaná na finančné zdroje z Plánu obnovy a odolnosti SR. Financovanie musí byť zabezpečované zo zdrojov štátneho rozpočtu. V rámci Komponentu 13 sú finančné prostriedky v oblasti sociálnych služieb Plánu obnovy a odolnosti určené len na investíciu 1 – Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti.

Zmyslom tejto reformy je zavedenie osobného rozpočtu pre odkázanú osobu, čím sa zefektívni a sprehľadní systém financovania dlhodobej starostlivosti a podporí sa možnosť realizovať právo na nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. V súlade s predmetným dohovorom sa pripravuje aj ďalšia reforma vychádzajúca z Plánu obnovy a odolnosti SR – reforma posudkovej činnosti.

Príprava Koncepcie financovania sociálnych služieb (ďalej len „Koncepcia“) je realizovaná v spolupráci s pracovnou skupinou, ktorá bola zriadená na tento účel v roku 2022 a ktorej činnosť aktívne pokračuje. Členovia pracovnej skupiny sú kľúčovými aktérmi v oblasti sociálnych služieb (zástupcovia miestnej a regionálnej samosprávy, organizácií združujúcich poskytovateľov sociálnych služieb, zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím a seniorov, stavovských a profesijných organizácií a odbornej verejnosti). Mätnikom Plánu obnovy a odolnosti k tejto reforme financovania bolo predloženie Koncepcie na verejnú diskusiu do konca roka 2023. Viac informácií je dispozícii na:

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/plan-obnovy/prezentacie/navrh-koncepcia-reformy-financovania-socialnych-sluzieb.pdf>. Finálnu a detailnejšie rozpracovanú verziu Koncepcie ministerstvo aktívne pripravuje v spolupráci s pracovnou skupinou s cieľom

predloženia Koncepcie na rokovanie vlády SR do 31.12.2024. Na základe schválenej Koncepcie sa bude pripravovať legislatívna úprava, ktorá má byť účinná od roku 2026.

Koncepcia sa zameriava prioritne na „odkázanostné služby“ avšak rieši aj všetky iné oblasti sociálnych služieb, vrátane podpory rodín s deťmi.

Rezort práce v spolupráci s vyššími územnými celkami a Asociáciou podporovateľov a poskytovateľov včasnej intervencie realizoval od marca do mája 2024 stretnutia s poskytovateľmi včasnej intervencie v každom samosprávnom kraji na ktorých informoval o plánovaných aktivitách rezortu a zbieral podnety z praxe, ktoré sa premietnu do Koncepcie. Na stretnutiach sa zúčastňovali aj zástupkyne Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením, ktoré verbalizovali svoje požiadavky a podnety.

Podporu detí v ranom veku, a to najmä detí so zdravotným postihnutím, ako aj detí zo sociálne znevýhodneného prostredia považujem za mimoriadne dôležitú tému. Rezort práce v spolupráci s rezortom zdravotníctva, školstva, zástupcami miestnej a regionálnej samosprávy, zástupcami poskytovateľov sociálnych služieb a rodičovských organizácií vypracoval Národnú stratégiu rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti 2022-2030 a Akčný plán na roky 2023-2025 k tejto stratégii. Cieľovou skupinou stratégie sú deti v ranom veku a ich rodiny. Tieto dokumenty obsahujú konkrétne opatrenia, ktorých realizácia predpokladá aj medzirezortné prepájanie zdravotnej starostlivosti, vzdelávacích a sociálnych služieb, zvýšenie povedomia odbornej a laickej verejnosti ohľadom starostlivosti o deti v ranom veku, vypracovanie metodík, zabezpečenie efektívneho odosielania detí do systémov podpory a pomoci v oblasti školstva, zdravotníctva a sociálnych vecí, vypracovanie cesty dieťaťa systémom podpory a pomoci, profesijnú podporu pracovníkov poskytujúcich starostlivosť deťom v ranom veku, podporu detí a rodín zo sociálne znevýhodneného prostredia a podporu dostupnosti služieb zameraných na zosúladovanie rodinného a pracovného života. Opatrenia sú zamerané na zlepšenie podmienok poskytovania služieb ranej starostlivosti a včasnej intervencie naprieč rezortom práce, zdravotníctva a školstva. Viac informácií je dostupných na <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/>.

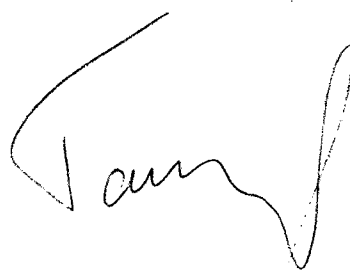
Nad rámec pripravovanej Koncepcie sa momentálne realizuje Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby. Ide o prvý krok k pripravovanej reforme financovania sociálnych služieb. Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby má za cieľ pilotne overiť nový spôsob poskytovania novej štátnej dávky – príspevku na starostlivosť a predovšetkým zabezpečiť kontinuitu poskytovania opatrovateľskej služby. Cieľom je, aby odkázaná osoba (t. j. prijímateľ sociálnej služby) sama rozhodla, akú sociálnu službu potrebuje a aby využila na ňu svoj príspevok na starostlivosť. Ide o systémové riešenie a takáto zmena financovania podporí vznik a rozvoj služieb v komunite a prispeje k riešeniu problému nedostatku personálu v sektore sociálnych služieb, najmä terénnych opatrovateľiek/opatrovateľov.

Rezort práce taktiež pripravuje pilotný projekt zameraný na odľahčovaciu službu, a to v rámci podpory a sprístupnenia odľahčovacej služby pre občanov, ktorí dlhodobo opatrujú

dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím (vo veku od 6-18 rokov) a poberajú peňažný príspevok na opatrovanie. Cieľom projektu je finančne prispieť opatrovateľom na úhradu za poskytnutú odľahčovaciu službu. Projekt bude realizovať Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny na 46 úradoch práce ako pilotné overenie záujmu o túto službu. Pôjde o poskytovanie príspevku priamo opatrovateľovi dieťaťa do 18 rokov veku na reálne vynaložené náklady na úhradu za poskytnutie odľahčovacej služby prostredníctvom terénnej, ambulantnej alebo pobytovej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, a to formou refundácie až do maximálnej výšky určenej v projekte.

Na záver si dovoľujem uviesť, že v rámci finalizovania Koncepcie v najbližšej dobe oslovím aj poslancov NR SR za jednotlivé politické strany, ktorí sú členmi Sociálneho výboru, aby svojimi poznatkami a skúsenosťami mohli prispieť k zmenám, ktorými sa zefektívni financovanie, ako aj poskytovanie sociálnych služieb.

S pozdravom

Na vedomie:

Podpredseda NR SR Peter Žiga

Vážená pani
Ing. Veronika Šrobová
poslankyňa
Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava